

Excursie Azewijnse Broek. Fossiele zoogdierresten

Naar aanleiding van de excursie naar de Azewijns Broek op 8 november jl. was het onderwerp op 24 november: fossiele zoogdierresten. In het museum Min40celcius te Varsselder was heel wat van dat spul te bewonderen. De vondsten die dag bleven wat achter bij de verwachtingen.

Allereerst aandacht voor de slurfdragers.

Het beroemde kiesfragment van een *Anancus avernensis* gevonden in Mill.

Een complete er op lijkende tand van een miocene mastodont uit Florida: de *Cuvieronius* uit de collectie van Rob van de Vlekkert.

Van een bosolifant een stuk kies bestaande uit 3 lamellen, gevonden bij Kalkar.

Een mammoetkies uit de Havikswaard en twee stukken van een mammoet-slagtand, het ene stuk is grijs, vindplaats onbekend. Het tweede stuk is wit en komt uit het Bekken van Munster bij Flamschen.

Van de wolharige neushoorn *Coelodonta antiquitatis*: een flinke wervel uit Markelo, een bovenkaak kies uit de Noordzee en een onderkaak kies van de Maasvlakte 2.

Varkens: een kies in een stuk kaak van de *Sus strozzi*, een varken uit het plioceen. De vondst stamt uit Mill. Verder een bovenkaak hoektand van een jongere soort de *Sus scrofa*. Conny heeft een kies van zo'n beest, op de kop getikt bij de gebroeders Böhmer.

Paarden : kiezen waren er in alle soorten en maten, bijzonder was een voortand uit de verzameling van Houtum, ooit gevonden in Nijkerk. Verder een paardenhoef uit Zwolle. En 2 sprongbenen: op internet is op www.natuurinformatie.nl een plaatje te vinden met sprongbenen van onder meer een paard en een huisrond. Jaap liet 2 exemplaren zien van een paard en twee van een wisent. Van de bovenkant gezien lopen de randen (de rollers) van een wisent recht, die van een paard schuin. Het sprongbeen (talus) bevindt zich in de overgangszone van de voet naar het scheenbeen.

Links:
Spongbeen paard
Rechts:
Spongbeen
wisent.
Pleistoceen,
Coll: J.Dreef

Angelieke had in Markelo een fraaie metatarsale van een centimeter of 14, dit is een middelvoetbeentje, waarschijnlijk van een hertachtige.

Conny heeft uit een oude verzameling een kaakhelft van een holenbeer, *Ursus spelaeus*, compleet met hoektand en alle 4 de kiezen. Afkomstig uit Oostenrijk.

Rob had ooit een hoektand gekocht die was opgevist in de Westerschelde.

Van de Maasvlakte 2(Mv2) kiesjes van de woelmuis: *Microtus oeconomus*, al vaker getoond in de werkgroep.

Ook van Mv2 een kies van een uitgestorven bever *Trogontherium cuvieri* afkomstig van Maasvlakte 2. Uit de collectie van Rob een kaak met 4 kiezen van een jongere beversoort de *Castor fiber*.

Kaak van *Castor fiber* met 1 premolaar en 3 molaren.
Pleistoceen
Vp: Havikswaard: Collectie J.Dreef, voorheen
R.v.d.Vlekkert

Van de zeezoogdieren werden enkele wervels getoond, zie hiervoor de nieuwsbrief 31. Extra en bijzonder was een dolfijnschedel *Protophocaena minima* in 1999 door Rob gevonden in Mill.

Literatuur:

- Fossilien Westfalens “Eiszeitliche Säugetiere” door Paul Siegfried e.a.
- Grondboor en Hamer 1971: 2,4,5 Studies over de Nederlandse fossiele Cetacea door F.J.M. Heslinga en Johanna Schut
- Gids voor fossiele Zoogdieren door Drs. G.F. Willemsen
- Schatten van het mammoetstrand (Maasvlakte 2) door Evert van Ginkel e.a.
- Kleine encyclopedie van het leven in het pleistoceen door Dick Mol e.a.
- Atlas Ostéologique pour servir à l'identification des Mammifères de Quaternaire: Herbivores par Leon Pale et Michel A. Garcia; 1981
- Afzettingen 2014 -2 (het blad van de WTKG): Wat determinatiesessies kunnen opleveren: nieuws van het strand van Maasvlakte 2
door Dick Mol en Bram Langeveld
- Nieuwsbrief 31 van de zwerfsteengroep (oktober 2009) over fossiele resten van Cetacea.
- Nieuwsbrief 64 van de zwerfsteengroep (oktober 2013) over fossiele zoogdierkiezen.

J.D.